

**Biblioteca ASTRA,
Corpul B**

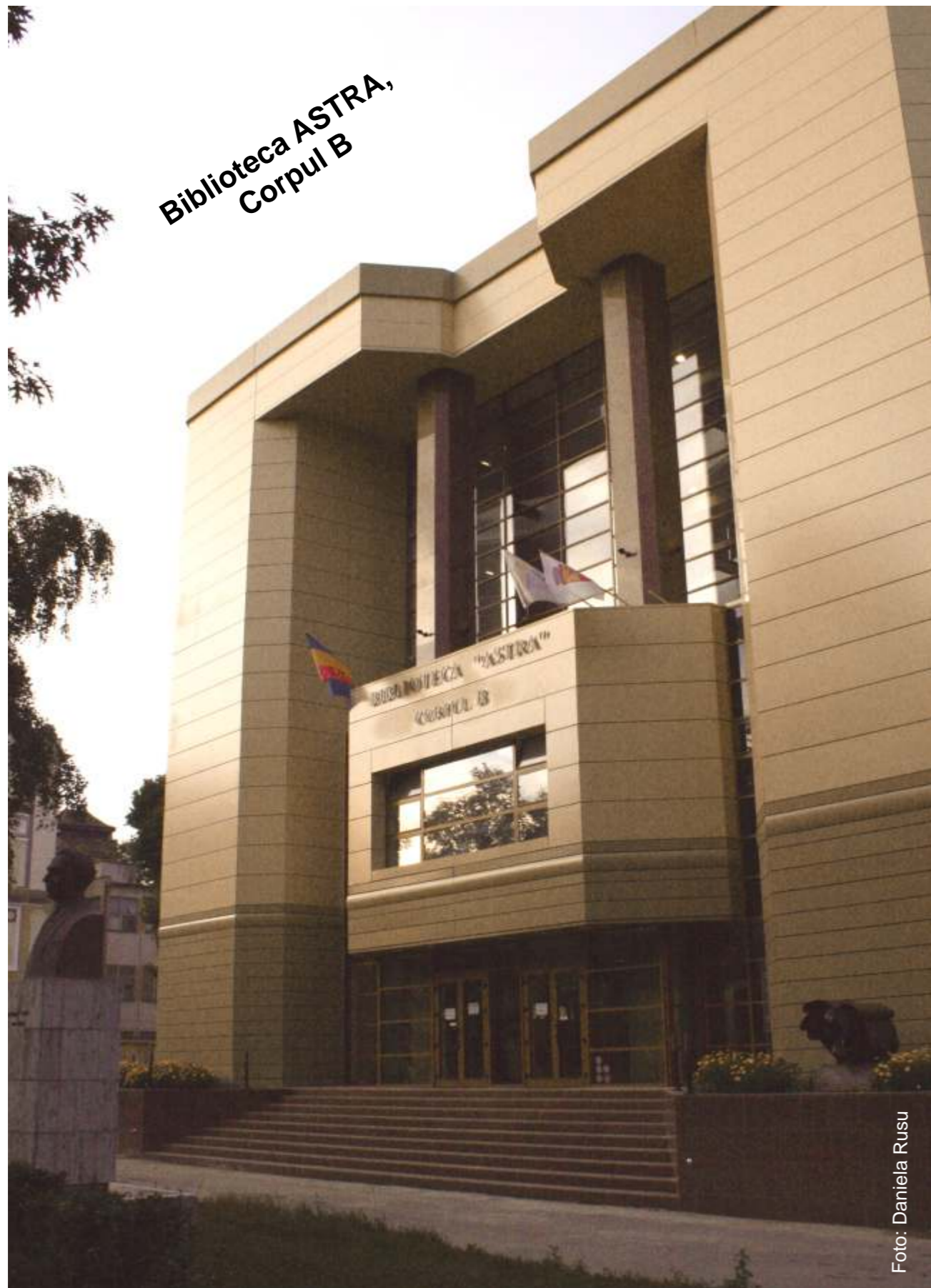
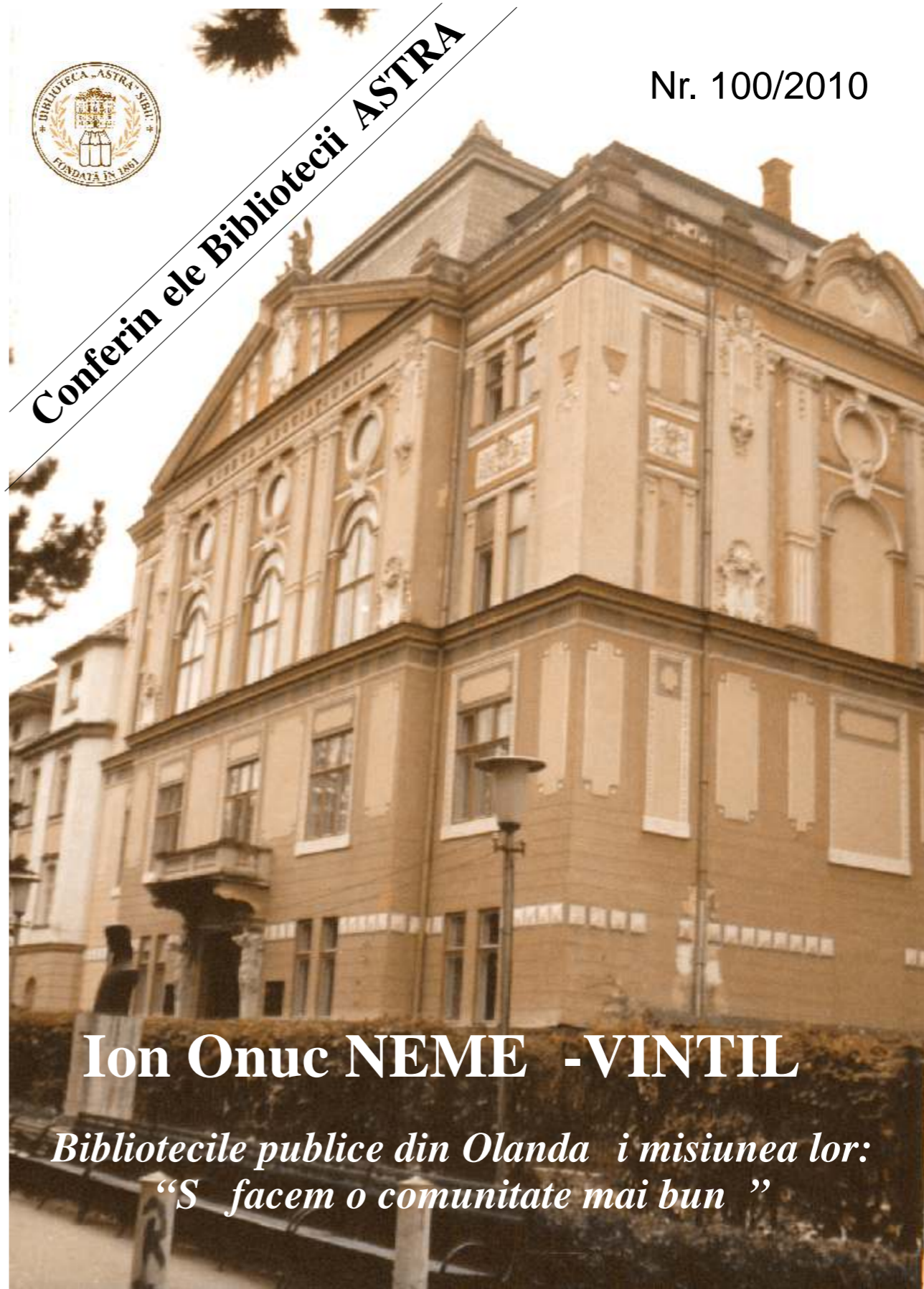

Foto: Daniela Rusu

Conferințele Bibliotecii ASTRA

Nr. 100/2010

Ion Onuc NEME -VINTIL

*Bibliotecile publice din Olanda și misiunea lor:
"Să facem o comunitate mai bună"*

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințele Bibliotecii ASTRA:

Ion Onuc NEMEȘ-VINTILĂ: *Bibliotecile publice din Olanda
și misiunea lor: „Să facem o comunitate mai bună”*

Coordonatorul colecției: **Onuc Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: **Daniela Rusu**
Editor: **Ioana Butnaru**

Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU
Str. George Barițiu, nr. 5/7
550178 Sibiu/România

Tel: +40 269 210551
Fax: +40 269 215775
Internet: www.bjastrasibiu.ro
E-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: **1843 - 4754**

Ion Onuc NEMEȘ-VINTILĂ
(n. 1946)

CURRICULUM VITAE

Numele: NEMEȘ-VINTILĂ
Prenumele: ONUC
Data nașterii: 12 iunie 1946
Locul nașterii: Sâncraiu-Almașului, jud. Sălaj
Domiciliu: Sibiu, Bd. Victoriei, nr. 45
Telefon: 0269/214 176; 0741/169 406
E-mail: onucnemes@yahoo.com
Starea civilă: căsătorit
Naționalitatea: română
Limbi străine: engleza

STUDII:

- Școala Generală, Sâncraiu-Almașului, jud. Sălaj;
- Liceul “Nicolae Bălcescu”, Cluj-Napoca;
- Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Facultatea de Filologie – specialitatea limba și literatura română;
- Curs postuniversitar – specializare în presa scrisă, Academia “Ștefan Gheorghiu”, București;
- Atestat ca jurnalist, Uniunea Ziariștilor din România;
- Doctorand al Universității „1 Decembrie” Alba Iulia, secția Filologie, tema „Activitatea editorială a ASTREI”.

EXPERIENȚĂ PROFESIONALĂ:

- metodist - domeniul Bibliotecii, Comitetul de Cultură al județului Sălaj (1968-1969);
- redactor la ziarul județean “Năzuința”, Zalău, jud. Sălaj; domenii – Cultură, Sociale (1970-1978);
- director, Casa de Cultură a Studenților, Sibiu (1979-1980);
- redactor la ziarul “Tribuna Sibiului”, Sibiu; domeniul – Cultură (1980-2003);
- cadru didactic asociat - lector, Facultatea de Jurnalistică, Universitatea “Lucian Blaga” Sibiu (2001-2004);
- director al Bibliotecii Județene „ASTRA” Sibiu (2004 – prezent);

- membru în Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sibiului – domeniul de responsabilitate: probleme culturale;
- membru în Comisia Națională a Bibliotecilor;
- membru în Biroul Executiv al Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România.

LUCRĂRI PUBLICATE:

- volumul de interviuri *“Zidind iubire, urci în icoană”*, Sibiu, Editura “Imago”, 2003. Dialoguri cu I.P.S. dr. Antonie Plămădeală, mitropolitul Ardealului;
- mini-albumul *“Tradiții populare din județul Sibiu”*, 2000;
- mini-albumul *“Icoane din colecția Muzeului de Icoane pe Sticlă din Sibiel”*, 2003.
- Volume:
 - „*Ace de urzici*”, poeme haiku, Sibiu, Editura *Imago*, 2006;
 - „*Suspinul umbrei*”, poeme haiku, Sibiu, Editura *Imago*, 2006;
 - „*Lacrima fadoului*” poeme haiku, Editura *Tribuna*, Sibiu, 2007;
 - „*Cuvinte în labirint*”, poeme într-un vers, Editura *Imago*, Sibiu, 2009;
 - „*Sibiu – Hermannstadt – în scrisori sentimentale*”, antologia de texte în cadrul programului *Sibiu Capitală Culturală Europeană 2007*, Sibiu, Editura *Imago*, 2006.
- 10 Seturi cu cărți poștale ilustrate având ca temă *Sibiul vechi*, în cadrul programului *Sibiu Capitală Culturală Europeană 2007*, Sibiu, 2007;
- editarea Seriei biobibliografice *Personalialia* despre personalități din viața culturală a Sibiului, 2007;
- editarea Seriei tematice *Conferințele ASTREI*, 2007-2010;
- editarea volumului tematic *Constantin Noica în patrimoniul Bibliotecii „ASTRA”*, 2007;
- reportaje, interviuri în revistele “Transilvania”, “Cultura națională”, “Rostirea românească”, “Silvania”, „Biblioteca”.
- colecționar de obiecte de artă populară tradițională.

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i>	1
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i>	2
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i>	3
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i>	4
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i>	5
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931 –</i>	6
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i>	7
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007		8
Pr. Acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i>	9
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i>	10
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i>	11
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i>	12
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i>	13
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i>	14
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i>	15

George Banu	<i>Actorul european</i>	16
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i>	17
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i>	18
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i>	19
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i>	20
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i>	21
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i>	22
Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i>	23
Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse</i>	24
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării</i>	25
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i>	26
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i>	27
Andrei Șaguna	<i>Românii s-au zbatut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i>	28
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința</i>	29
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i>	30

Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i>	31
Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul, dar au înstrăinat frați de către frați”</i>	32
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui: cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe, ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase întru susținerea vieții”</i>	33
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...)»</i>	34
Sebastian Stanca	<i>Pastelele lui Alecsandri</i>	35
Andrei Bârseanu	<i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care tratează chiar și lucrurile mici”</i>	36
Andrei Șaguna	<i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și constituționale”</i>	37
George Barițiu, Iacob Bologa	<i>“Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri 'a, nu are dreptu a se numerá între poporale civilisate”</i>	38
Acad. Radu P. Voinea	<i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i>	39
Vasile Ladislau Pop	<i>„Asociatiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională”</i>	40

Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu	<i>Înființarea unei școli române de fete în Sibiu</i>	41
Iacob Bologa	<i>Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va ferici pe poporul român</i>	42
Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu	<i>Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a femeii române</i>	43
Iacob Bologa	<i>Poporul român singur prin cultură poate să se înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea mântui de nenumăratele rele ce-l apasă</i>	44
Iacob Bologa	<i>Asociațiunea este de nespus folos nu numai pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare</i>	45
George Barițiu	<i>Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889 ...</i>	46
Antonie Plămădeală	<i>Darul Asociațiunii către poporul român</i>	47
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i>	48
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i>	49
Elena Macavei	<i>Rolul Asociațiunii ASTRA în emanciparea femeii și educația copiilor</i>	50
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Emil Cioran (între afinitățile afective și refuzurile selective)</i>	51
Ștefan Pascu	<i>Rolul național-cultural al ASTREI</i>	52

Andrei Șaguna	<i>Munca este onoarea și reputația cea mai mare a omului</i>	53
Timotei Cipariu	<i>Școlile elementare sunt fundamentul culturii naționale și a literaturii naționale</i>	54
Timotei Cipariu	<i>Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj</i>	55
Timotei Cipariu	<i>Cauzele naționale, prin bărbați energici, capabili de orice sacrificiu</i>	56
Cristofor I. Simionescu	<i>Astra și Țările Române</i>	57
Mihai Sofronie	<i>Vasile Stroescu, un filantrop aproape uitat</i>	58
Matei Pamfil	<i>Andrei Bârseanu și Asociațiunea</i>	59
Matei Pamfil	<i>Mitropolitul Andrei Șaguna și Asociațiunea</i>	60
Elena Macavei	<i>Călătorie în China</i>	61
Elena Macavei	<i>Glume, anecdote în publicațiile ASTREI</i>	62
Caius Iacob	<i>Matematica românească de la Gheorghe Lazăr la Traian Lalescu</i>	63
Nicolae Nicoară-Horia	<i>Schiță de portret – Atanasie Marian Marienescu</i>	64
Tatiana Benchea	<i>Creativitatea, izvor de energie</i>	65
Sergiu Găbureac	<i>Crizele și biblioteca publică</i>	66
Mihai Racovițan	<i>Sibiul în anul evenimentelor decisive – 1918</i>	67

Mihai Racovițan	<i>Rosturile Sibiului în revoluția română din Transilvania de la 1848-1849</i>	68
Antonie Plămădeală	<i>ASTRA – Ctitorii și ctitoriile ei</i>	69
Vasile Avram	<i>Sensuri bipolare în poezia lui Blaga</i>	70
Vasile Avram	<i>Ritual pentru Noica</i>	71
Vasile Avram	<i>Codul Eminescu</i>	72
Vasile Avram	<i>Modelul Cioran</i>	73
George Barițiu	<i>Unul din scopurile principale ale școlilor de fete este să împuțineze urmările triste ale blestemului care se numește lux, vanitate omenească, dacă nu le poate paraliza cu totul</i>	74
George Barițiu	<i>Meritul Asociațiunii constă în admirabila sa influență morală care o pătrunde în toate fibrele poporului nostru</i>	75
Diana Câmpan	<i>Constantin Noica – restituiri</i>	76
Diana Câmpan	<i>Aventura adevărului fără de sfârșit în cultură; Cultura – o utopie asumată</i>	77
Alexandru Dobre	<i>Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român și Societatea Academică Română</i>	78
Valer Hossu	<i>Episcopul Dr. Iuliu Hossu – Trăirea în jurământul pentru sionul românesc</i>	79

Cornel Lungu	<i>Momente ale participării Sibiului la Revoluția din 1848-1849 în Transilvania. Locul și rolul Comitetului Națiunii Române</i>	80
Cornel Lungu	<i>Din legăturile “ASTREI” cu societăți academice și culturale române și străine 1861-1914</i>	81
Cornel Lungu	<i>Pașii poetului în cetate</i>	82
Ovidiu Hurduzeu	<i>Capitalismul cu conștiință și economia participativă</i>	83
Ion Bianu	<i>August Treboniu Laurian</i>	84
Ilie Moise	<i>Ilie Dăianu și spiritul Blajului</i>	85
Cornel Lungu	<i>Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din Statele Unite ale Americii de Nord către președintele Woodrow Wilson</i>	86
Alexiu Tatu	<i>Mihai Viteazul în documentele Serviciului Județean Sibiu al Arhivelor Naționale</i>	87
Bianca Karda	<i>Odiseea plecării unor români ardeleni din județul Sibiu în America (1900-1914) reflectată în presa transilvăneană a vremii</i>	88
Eugenia Crișan	<i>Generalul francez Berthelot și România</i>	89
George Barițiu	<i>Adunarea generală a XXX-a a Asociațiunii Transilvane</i>	90
Constantin Cubleșan	<i>Mihai Eminescu – Cicul schillerian</i>	91
Constantin Cubleșan	<i>Ion Pop Reteganul – Folclorist și publicist</i>	92

Constantin Cubleșan	<i>Ioan Slavici – portret în oglinda timpului</i>	93
Mircea Braga	<i>Însemnări despre multiculturalitate</i>	94
Marius Laurian	<i>August Treboniu Laurian</i>	95
Keresztes Coloman Stefan, Eugenia Simona Keresztes	<i>Genii ale matematicii la Sibiu: Farkas Bolyai și János Bolyai.....</i>	96
Alexandru Sterca- Șuluțiu	<i>Nu este sub sóre natiune, care cu mai mare ardóre a animei sê-sí iubésca patrià sí vetr'a strabuniloru sei, cá Românulu</i>	97
Ioan Lupaș	<i>Înființarea „Asociațiunii“ și conducătorii ei</i>	98
Iosif Sterca Șuluțiu	<i>Discursul ținut la inaugurarea Muzeului istoric și etnografic și la deschiderea Expoziției, în 19 August st. N. 1905</i>	99
Onuc Nemeș-Vintilă	<i>Bibliotecile publice din Olanda și misiunea lor: „Să facem o comunitate mai bună”</i>	100

Ion Onuc NEMEȘ-VINTILĂ

**BIBLIOTECILE PUBLICE DIN OLANDA
ȘI MISIUNEA LOR:
„SĂ FACEM O COMUNITATE MAI BUNĂ”***

Conferința despre biblioteci publice din Olanda are loc în zilele (iunie 2010) în care Guvernul României a hotărât să reducă salariile și personalul instituțiilor de cultură, inclusiv biblioteci, cu 25 de procente. Criza este reală, dar a încerca să ieși din ea sacrificând instituțiile de cultură, cele care dau și certifică identitatea spirituală a unui popor, reprezintă o crimă culturală cu consecințe grave, irecuperabile pentru prezentul și viitorul unei națiuni. Carta Uniunii Europene precizează clar un principiu care definește însăși ideea de dezvoltare: *„Viitorul unei comunități depinde de viitorul bibliotecii publice”*, iar Carta Cărții (1977) din Manifestul UNESCO spune că *„bibliotecile fac parte din rezervele naturale ale fiecărei țări”*. Trăim într-o eră a informației, iar informația trebuie să devină accesibilă fiecărui individ. Biblioteca publică este instituția infodocumentară și culturală cea mai utilizată, care gestionează acest proces într-un act de democratizare a accesului liber la informație. Prin aceasta biblioteca publică este și o instituție de protecție socială, asigurând accesul general și gratuit la carte, informație și cultură.

* Conferințele, însoțite de imagini, au fost prezentate colegilor și publicului interesat în zilele de 11, 18, 25 iunie, 2 și 16 iulie 2010 în foaierea corpului B al Bibliotecii ASTRA.

8 **Conferințele Bibliotecii ASTRA**

Fac aceste observații preliminare mînat de comparația cu realitatea pe care am întîlnit-o în Olanda, timp de o săptămîna (16-22 mai 2010), cînd am vizitat bibliotecile publice din Rotterdam, Delft, Amsterdam, Haga și Biblioteca Națională (Regală) din Haga.

Vizita de documentare a fost finanțată de Fundația Bill și Melinda Gates prin IREX (International Research and Exchange Board) Romania. Componența delegației române a fost următoarea: *Doina Popa*, președinta Asociației Naționale a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, *Ioana Crihana*, *Silvia Nestorescu*, *Liviu Dediu* din partea ANBPR, *Meaghn O'Connor*, reprezentanta IREX Central Washington, *Cristina Văileanu* din partea IREX România, directorii de biblioteci județene *Monica Avram* - Târgu Mureș, *Dragoș Neagu* – Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila, *Gabriel Gheorghe Cărăbuș* – Biblioteca Județeană „I.G. Sbiera” Suceava, *Constantin Bostan* – Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Piatra Neamț, *Ion Onuc Nemeș* – Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu, colegele *Elena Popescu*-Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov, *Alina Lemnean* de la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare .

OLANDA

prin câteva simboluri

Olanda - o țară mică, aproape ascunsă în ape - are o suprafața de cinci ori mai mică decît a României, o populație de 15 milioane de locuitori și peste 100 de minorități naționale.

LALEAUA

De regulă, definim o țară, un popor, prin câteva simboluri. Cel dintâi pe care îl asociem Olandei este *laleaua*, cea mai cunoscută și mai cultivată floare din țară, originară din Caucaz și adusă în Europa pe la mijlocul secolului al XVI-lea. Fermierii olandezi produc 9 bilioane de bulbi anual, ceea

ce îi situează pe primul loc în lume în ceea ce privește exportul de bulbi și de flori. Pentru olandezi florile reprezintă un mod de viață. Sunt esențiale în concepția olandeză despre cămin. Numai japonezii cumpără mai multe flori decât olandezii. Potrivit statisticilor, un olandez cheltuie anual 60 de euro pentru flori. În Anglia și SUA se cheltuie doar pe jumătate din această sumă. În sezon ele sunt vândute în buchete de 50 de fire. Astăzi florile, bulbi, fructele și legumele special cultivate aduc Olandei mai mult de 10 miliarde de euro anual numai din export. Cu un asemenea venit Olanda este al treilea mare exportator agricol după SUA și Franța. Olanda exportă mai multe flori

tăiate decât tot restul lumii împreună (75% din piața globală). Olandezii au mai mult de 51% din florile de ghiveci cultivate din întreaga lume.

O ȚARĂ PE BICICLETĂ

Un alt simbol cu care te întâlnești pretutindeni în Olanda este *bicicleta*. La o populație de 15 milioane de locuitori numărul bicicletelor depășește 11 milioane. O țară pe bicicletă. Olandezii au un adevărat cult pentru bicicletă. Și de aici o adevărată cultură pentru mișcare, ceea ce se traduce printr-o populație sănătoasă, suplă, ce trăiește într-un mediu curat, nepoluat, ecologic, cu

cheltuieli reduse pentru medicamente și spitalizări. Desigur, pentru aceasta s-a creat o adevărată infrastructură: piste speciale, parcuri mari, parcuri supraetajate în gări, parcuri subterane, vagoane speciale pentru navetiștii care

circulă cu bicicleta. Bicicletele se pot închiria în majoritatea stațiilor de tren la prețuri rezonabile: 6 euro pe zi și 25 de euro pe săptămână. Peste tot, păduri de ghidoane și pedale. Un mod sănătos de a trăi, care din punct de vedere medical se traduce prin ecuația *”e mai ieftin să previi decât să tratezi”*.

MORILE DE VÂNT

Din ceea ce mai înainte erau adevărate păduri de mori de vânt (Olanda - „Țara morilor de vânt”), astăzi au mai rămas aproximativ o mie din care foarte puține sunt în stare de funcționare.

În secolul al XVI-lea morile de vânt au fost transformate în pompe de apă care colectau apa dintr-un canal de drenare într-un canal mai mare situat puțin mai sus. O soluție ingenioasă de a scoate țara de sub ape. De altfel, 65 la sută din suprafața cultivabilă a țării a fost recuperată din ape.

SABOȚII

Folosiți și astăzi, mai ales de fermieri, de muncitorii de la drumuri, de marinari, *saboții* sunt și ei o marcă națională pe care oamenii îi găsesc la fel de practici și comozi. Turiștii îi cumpără pentru aspectul lor decorativ. Materialul din care sunt confecționați este lemnul de plop sau de salcie, copaci care sunt plantați pe malurile canalelor sau a mlaștinilor cu rolul de a menține constant nivelul apei prin aceea că fiecare specie din cele menționate conservă 1000 litri de apă în 24 de ore. Încă un aspect al spiritului practic și inventiv al olandezului.

OAMENII

Înainte de orice, olandezul este dârz. O dârzenie izvorâtă din condiția de Sisif pe care olandezii și-au asumat-o după fiecare dezastru natural sau uman. Dovada este însăși țara pe care au construit-o prin recuperarea pământului din mare. Un travaliu istoric lung, început în secolul al VI-lea, dublat de efort fizic la fel de mare, constant, niciodată abandonat și însoțit de legi nemiloase. Celui care distrugea un dig i se tăia mâna dreaptă și era expulzat din țara. Olandezii au un adevărat cult pentru lucrul bine făcut. Au respect pentru reguli, valori și resurse, o etică a muncii foarte dezvoltată și un dinamism civic contaminant. Și un principiu care spune că un lucru odată început trebuie dus până la capăt. Au o disciplină liber consimțită, finețe de bijutier și un simț artistic înnăscut în tot ceea ce fac. Pentru olandez timpul este foarte prețios. Nimeni nu-l irosește, ci caută să-l investească cu valoare, așa cum valoare mare este investită în puterea cuvântului care are putere de lege.

Poporul este primitiv și sincer, onest, politicos și surâzător, direct și franc, modest. Olanda este o țară dintre cele mai primitive pentru străini. Olandezii au un adevărat cult al curățeniei. Un călător englez în secolul al XVIII-lea îi definea pe olandezi „*sclavi adevărați ai curățeniei; la ei străzile sunt pavate cu cărămidă, încât e mai curat pe străzile lor decât în casele noastre*”. Așa sunt și interioarele caselor, definite prin rafinament și eleganță simplă. Ei folosesc fiecare colț al spațiului de locuit cât mai creativ și cât mai eficient posibil cu interioare deschise vederii și ziua și noaptea pentru că olandezii nu suferă de curiozități inestetice. Ca toate popoarele mării, olandezii au vocația călătoriei, ceea ce se traduce printr-o mare și mereu proaspătă dorință de cunoaștere și prin însumarea de cunoștințe și experiențe diverse.

Aspectul e vizibil deopotrivă în librării și în biblioteci, unde cartea de călătorie (atlase, hărți, ghiduri generale, ghiduri de conversație, pliante, albume, dicționare, reportaje de călătorie etc.) ocupă spații ample.

DE CE OLANDA?

Mai întâi pentru modul de organizare a sistemului de biblioteci publice. Aici, biblioteca este cel mai mare club, cu peste patru milioane de membri, de unde rezultă că tot al patrulea locuitor al țării face parte din acest club select. În Olanda funcționează un Birou Național pentru Promovarea Cărții Olandeze, care dezvoltă proiecte și programe la nivel național cu scopul principal de a aduce publicul la bibliotecă. Foarte interesant și eficient programul „*Olanda citește*” (*The Netherland's Read*) care se desfășoară pe perioada unei singure luni în care toată lumea citește aceeași carte din literatura olandeză, reeditată într-un milion de exemplare. Pornind de la titlul ales, bibliotecile organizează dezbateri, lecturi publice, comentarii, întâlniri cu editori, scriitori, autori etc. Un alt program „*Olanda este o națiune inteligentă*” are menirea să demonstreze și să stimuleze capacitatea de inovație a oamenilor prin manifestări specifice, îmbunătățind dialogul cu utilizatorii, cu comunitatea.

De ce Olanda? Pentru ca aici sunt sediile celor două mari asociații ale bibliotecilor: EBLIDA (The European Bureau for Library Information and Documentation) și IFLA – Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci și Instituții de Informare cu membri din întreaga lume (biblioteci naționale, instituții de informare comunitară, biblioteci, ministere, școli de biblioteconomie, asociații ale bibliotecilor, membri individuali, bibliotecari, studenți), asociație care se implică în elaborarea standardelor, normelor și regulamentelor pentru practica biblioteconomică. IFLA a editat *Manifestul*

IFLA pentru bibliotecile publice, disponibil în 35 de limbi. Asociația își desfășoară activitatea prin conferințe anuale la care sunt prezente 20-25 de țări, cu 3-4000 de participanți. În programul conferințelor este cuprinsă și o expoziție tematică ce ilustrează tendințele curente și viitoare ale domeniului bibliotecii. Anul acesta conferința IFLA va avea loc la Götteborg (Suedia), anul viitor la Porto Rico, cu tema „*Biblioteca și drepturile omului*” și un raport mondial despre „*Starea bibliotecilor în toată lumea*”, în 2012 la Helsinki, iar în 2013 în Asia de Sud-Est și Oceania. IFLA ajută asociațiile naționale să devină mai puternice, formulează și creează ghiduri de acțiuni, oferă granturi pentru traininguri fiecărei țări, dezvoltă 43-44 de programe pentru diferite tipuri de biblioteci, este recunoscută și se consultă cu ONU. EBLIDA este o asociație independentă de biblioteci naționale, organizații de informare și documentare, asociații de arhive și alte instituții de profil din Europa, care încurajează statele membre să acționeze în numele bibliotecilor și să consimtă la acreditarea bibliotecii drept centru de cunoaștere. Principalele activități ale EBLIDA vizează: 1. Conectarea bibliotecii la societatea informațională; 2. Apărarea drepturilor de autor în domeniile educației și culturii; 3. Promovarea accesului la informație în era digitală; 4. Oferta de direcții, tendințe și informații certificate cu privire la serviciile bibliotecii publice în toate statele membre din Europa; 5. Realizarea Cartei Albe a bibliotecilor, ce descrie noul rol al bibliotecilor în societatea informațională. Obiectivul EBLIDEI este acela de a realiza o voce comună a bibliotecilor europene și a utilizatorilor. În acest sens, ea face lobby pentru biblioteci la nivel european, convinge instituțiile europene și internaționale despre interesele bibliotecii, convinge membrii Parlamentului European despre cât de important este ca informația să fie liberă.

De ce Olanda? Pentru un amănunt nu lipsit de semnificație în era informației: peste 85 la sută din populația Olandei are un calculator, ceea ce confirmă standardul ridicat în ceea ce privește accesul la informație al olandezilor.

În Olanda este și sediul Bibliotecii Digitale –*Europeana.eu*, o colecție online multilingvă ce include milioane de materiale provenind din muzee, din biblioteci și arhive europene, prin care se asigură accesul publicului la cărți, ziare, filme, hărți, fotografii, muzică etc. Biblioteca *Europeana* a fost lansată în luna noiembrie 2008 și se compune din bibliotecile digitale ale națiunilor europene. Este o sursă de cunoaștere ce promovează descoperirea de noi informații și crearea de noi rețele într-un spațiu multilingv în care utilizatorii se pot implica, pot împărtăși și pot fi inspirați de diversitatea și bogăția patrimoniului cultural și științific european. Programul de digitizare al Olandei se numește „*Memoria Țărilor de Jos*”. Până în anul 2013, 10 la sută din patrimoniul național va fi digitizat, după care va urma un salt spectaculos în următorii 17 ani când va fi digitizată diferența de 90 de procente iar conținutul va fi conectat la Google.

De ce Olanda? Pentru întrebările pe care bibliotecile și bibliotecarii și le pun: *Ce facem? Ce devenim? Cum devenim? Cum putem face ca biblioteca sa facă parte din acest stil de viață modernă? Cum putem adapta mentalitatea bibliotecarilor la viața modernă? Suntem pregătiți? Suntem prăfuiți?...* Sunt întrebări permanente ale căror răspunsuri se concretizează în biblioteci mai active și mai moderne, și care lucrează pentru calitate (*Working on Quality in Public Library*). E un lucru bine cunoscut: transformarea unei biblioteci vine, înainte de orice, prin personal. Nu o diplomă e importantă, ci ceea ce știi să faci. De aceea atestarea personalului se face din patru în patru ani, în conformitate cu evoluția standardelor în domeniu. În acest scop bibliotecarii

lucrează pentru câteva luni într-o altă bibliotecă, ceea ce pentru bibliotecar se constituie într-o experiență nouă, el devenind mai activ, cu competențe dezvoltate. A lucra împreună înseamnă să promovezi și să dezvolți noul. În această ordine de idei, pentru o bibliotecă un viitor sigur reprezintă capacitatea de a se reînnoi și a se adapta mereu. Prin serviciile dezvoltate, biblioteca devine mult mai aproape de om, cultivă relațiile umane și demonstrează că întotdeauna există un răspuns la nevoile societății, instituția cărții influențând calitativ și cantitativ viața unei comunități.

De ce Olanda? Poate și pentru un anumit sincronism în materie de biblioteci publice ce situa, în urmă cu un secol și jumătate, România pe același plan cu Olanda. Prima bibliotecă publică în Olanda s-a deschis în anul 1892, la Utrecht, iar în Transilvania prima bibliotecă publică – Biblioteca ASTRA – s-a constituit în anul 1861, așadar cu 31 de ani mai devreme. Unde și când am pierdut sincronizarea cu Europa se știe prea bine. Vizita aceasta, parte a programului *Biblionet*, va conduce, suntem siguri, spre un nou destin european al bibliotecilor publice din România.

BIBLIOTECA PUBLICĂ DIN HAGA

Biblioteca publică din Haga reprezintă chintesența unei simbioze: *primărie -bibliotecă*, cele două instituții propunându-și drept scop suprem: ”*Să facem o comunitate mai bună!*”

Celebrul arhitect american Richard Meier a imaginat cele două instituții reunite sub același acoperiș într-un cub de sticlă, translucid, ceea ce i-a atras ansamblului arhitectural din partea publicului porecla, într-o notă ușor ironică, de „*Palatul de gheață*”. Comentatori ai stilului arhitectural atât de specific al arhitectului Richard Meier au căutat filiații în creația pictorului

olandez Peter Breugel cel Bătrân, în ciclul „*Anotimpurile*”. Fără să nege aceasta filiație, arhitectul a recunoscut atmosfera breugeliană în ansamblul civic: „*Arhitectura este albă iar oamenii vor fi cei care vor adăuga culoarea*”. Devenind și mai explicit, nuanța concepția sa artistică: „*Intenția mea a fost să creez un spațiu unde toate felurile de lucruri sunt posibile, cu un aranjament de lumină care se schimbă în timpul zilei și în timpul anotimpurilor. Aici vei avea un sens al zilei și al nopții, al iernii și al verii, al dimineții și al după-amiezilor. Este un loc de adunare a oamenilor într-un mod foarte special*”.

În Olanda primăriile asigură bugetul bibliotecilor publice în proporție de 90%, iar răspunsul bibliotecilor la acest suport financiar este dat de logourile pe care și le asumă în activitatea lor: „*Să ne reînnoim permanent!*”; „*Să îndrăznim!*”; „*Să lucrăm împreună!*”; „*Nimic nu mai poate fi dezvoltat fără inovație și cooperare. Să facem o bibliotecă mai bună!*”; „*Să încercăm să fim mai eficienți, să facem ceva mai mai bine!*”; „*Emanciparea are nevoie de stimulare*”, iar toate aceste logo-uri stau sub semnul aceluiași angajament-împerativ: „*Să facem o comunitate mai bună!*”.

Potrivit unei noi filosofii, în Olanda biblioteca este considerată *cea de a doua reședință permanentă a olandezilor*, sau *sufrageria comunității*, unde oamenii trebuie să se simtă bine, să se simtă fericiți, locul unde să petreacă timpul în mod plăcut, cu folos și unde să dorească să revină.

Acest confort este asigurat, înainte de toate de calitatea umană a personalului, urmată de calitatea serviciilor, de modernitatea dotărilor. De regulă, înnoirea și redesenarea interiorului bibliotecilor are loc la fiecare zece ani, tocmai pentru a asigura intimitatea și nota de prospețime continuă a bibliotecilor.

Pagina de istorie a Bibliotecii publice din Haga începe în anul 1906, când pe strada Princegracht 63 s-a deschis prima sală de lectură, construită de comunitate, cu scopul de „*a-i lumina pe oameni*”, spațiu ce se caracteriza printr-o liniște totală, o atmosferă elitistă, austeră, sacrosantă, unde cartea scoasă din rafturile supraînălțate până la tavan era însoțită de o recomandare: „*Această carte e dezinfectată pe copertă. Nu trebuie să vă lingeți pe degete când o răsfoiți ca să nu o infectați din nou.*”

În anul 1938 Biblioteca primește un spațiu într-o clădire în stilul arhitectural *Art Nouveau*, ca peste șase decenii, la 8 septembrie 1995, în

prezența reginei Beatrix, să se inaugureze noua clădire cu dublă funcționalitate: *primărie – bibliotecă publică*.

Un principiu pe care l-am auzit exprimat des în lumea bibliotecilor din Olanda definește însăși dinamica înnoirii bibliotecii: „*Lumea se schimbă, bibliotecile se schimbă*”.

După zece ani, interiorul Bibliotecii e redesenat într-un proces de reproiectare și reorganizare a spațiilor, ceea ce, natural, a sporit gradul de atractivitate, de intimitate și de funcționalitate a bibliotecii. Mobilitatea cu care totul se poate transforma sau schimba, aproape peste noapte, în funcție de accentele noi pe care le presupune realitatea comunitară sunt iarași o dovadă a dinamismului eficient și practic al bibliotecii.

Pornind de la cele patru funcții de bază ale bibliotecii: *informație – educație – cultură – spațiu de întâlnire (socializare)*, principiile după care se

guvernează Biblioteca sunt: 1. să fie un centru de informație modernă folosind tehnologie și metode avansate ; 2. să fie o sursă de inspirație pentru toți rezidenții ; 3. să fie un comunicator modern intercultural și internațional; 4. să joace rolul de pionier în folosirea informației.

Într-o țară cu peste 100 de minorități naționale, biblioteca devine o adevărată *casă a minorităților* unde diferențele se estompează, asperitățile se omogenizează, iar mentalitățile se armonizează. Iată câteva din proiectele dezvoltate în acest sens :« *Identitatea mea, identitatea ta* », parteneriatul cu China pentru comunitatea chineză din Haga, *Partnership Shanghai – The Hague Libraries* etc.

Haga, oraș - capitală, are o populație de 472.000 de locuitori, dintre care olandezi – 258.000, indonezieni - 45.400, marocani – 45.400, turci – 32.200, expați (funcționari ai instituțiilor internaționale) - 30.000, europeni din sudul Europei – 7.500, etc.

Pe aceste grupuri etnice foarte diferite, Biblioteca, cu cele 18 filiale și 2 filiale de plajă pe timp de vară, își pliază activitatea, în primul rând prin înstituirea acelor *cursuri de încetățenire* în conformitate cu legea olandeză – obligatorie pentru toți rezidenții olandezi, privind integrarea imigranților în societatea olandeză prin învățarea limbii și culturii olandeze.

Biblioteca deține un patrimoniu de 3.385.000 u. b. din care 1.000.500 în sediul central (cărți pentru adulți – 282.000; cărți pentru copii – 53.275; DVD-uri – 11.400; CD-ROMS – 2.000; compact discuri – 56.000; partituri – 58.500; imagini și casete – 2.000); 103.000 utilizatori activi; 2.470.000 de vizitatori/an; 2.082 de vizite pe pagina web/zi și peste 760.000 de vizite pe pagina web/an. Dezvoltă parteneriate cu foarte multe instituții și organizații; încheie alianțe internaționale legate de comunitățile etnice (ex. China),

22 Conferințele Bibliotecii ASTRA

organizează activități și asigură servicii pentru funcționarii din instituțiile internaționale (expați).

Haga, metropolă culturală, oraș internațional al păcii și justiției, găzduiește mai multe instituții internaționale: Curtea Internațională de Justiție, Curtea Internațională de Criminalistică, Europolul, Organizația pentru Interzicerea Armelor Chimice, Agenția C3 NATO, Tribunalul Internațional pentru Crime de Război din fosta Iugoslavie.

Fiind un *centru de informație, educație și inspirație*, Biblioteca se constituie într-o sufragerie de vecinătate pentru persoanele de vârstă a treia și dezvoltă cu aceste persoane proiectul de *istorie orală (Oral History Project)*,

proiect în care istorioarele povestite se constituie într-o arhivă sentimentală cu valoare de declarație de dragoste pentru oraș.

Programul Bibliotecii se desfășoară pe durata celor șapte zile ale săptămânii, ceea ce este valabil și pentru filiale.

Instituția cărții deține o impresionantă *Colecție Hugo Grotius*, fondatorul unei doctrine moderne și sistematice a dreptului internațional.

Galeria de artă a Bibliotecii este dedicată în special tinerilor artiști care nu-și pot permite să închirieze un spațiu expozițional într-o galerie. Fiecare etaj este personalizat prin panouri mari orientative cu privire la structura și organizarea patrimoniului, realizate în culori diferite, și dedicate unor autori de faimă din cultura națională sau universală.

În acest complex arhitectural cu o suprafață de 115.168 mp., repartizați pe 13 nivele (Primăria, Biblioteca, Atrium, sala de sport, magazine, birouri), Biblioteca deține 14.486 mp., repartizați pe 7 nivele, din care 6 pentru public, iar cel de al 7-lea pentru administrație.

La etajul al 13-lea, este o terasă (*The Haga Room*) care oferă o panoramă asupra orașului, terasă care poate fi folosită și de primărie și de bibliotecă.

Între cele două componente ale complexului arhitectural – această *nouă inimă pentru Haga* – se găsește *Atrium*-ul, care îndeplinește rolul pe care-l avea *agora* la vechii greci sau *forum*-ul la romani.

Clădirea radiază de activități de dimineața până seara, este un loc de destindere pentru publicul din Haga, pentru turiști și vizitatori, configurând împreună cu instituțiile din imediata vecinătate (Teatrul de Operă și Coregrafie, Teatrul Central și Catedrala) un adevărat *centru cultural (cultuurplein)*. Dispune de un loc de parcare pentru 365 de vehicule, restaurante, teatru-cafe, spații ample pentru expoziții, recepții, concursuri etc.

Așezate sub același acoperiș, Primăria și Biblioteca ilustrează și transmit noua filosofie ce definește rolul și misiunea comună a celor două instituții: *de a construi și de a avea o comunitate mai bună.*

În acest sens, viitorul Bibliotecii publice din Haga stă sub semnul a trei direcții importante: *1.o mai mare orientare internațională 2. dezvoltarea bibliotecii virtuale și a societății digitale; 3. accent mai puternic pus pe rolul social al bibliotecii.*

BIBLIOTECA PUBLICĂ DIN AMSTERDAM OPENBARE BIBLIOTHEEK AMSTERDAM

ORAȘUL

Oraș al superlativelor, Amsterdamul - supranumit Veneția Nordului - are mai multe canale decât Veneția și mai multe poduri (peste o mie), decât Parisul. 50 de muzee, peste 700 de clădiri din secolele XVI-XVII-XIII. Până în secolul al XVII-lea – secolul de aur pentru Țările de Jos -, Amsterdamul era cel mai bogat oraș din lume, aflat în centrul unui întins imperiu colonial. Are o viață culturală bogată, reprezentată de cele peste 40 de spectacole diferite care au loc în fiecare seară, 100 de naționalități care conviețuiesc în armonie și prin care orașul își dezvoltă reputația de oraș al toleranței, peste 10 milioane de turiști anual, un mare aeroport internațional, Schiphol, situat la 4,5 m sub nivelul mării și peste 500.000 de biciclete pe străzi. Oamenii sunt lipsiți de prejudecăți, sunt relaxați, firi practice și ospitaliere. E un oraș colorat, viu, neîncremenit în trecut, care respiră un aer autentic olandez. Iată doar câteva dintre piețele care dau un farmec deosebit orașului: Piața de cărți (Boekenmarkt), Piața de artă (Kunstmarkt), Piața de antichități (Antiekmarkt),

Piața de timbre (Postzegelmarkt), Piața de flori (Blumenmarkt), Piața de vechituri și altele. Într-un cuvânt, un loc de neuitat pentru turiști. Aici moare sărac Rembrandt, artistul celebru ce avea să dea gloria acestui oraș chiar dacă locul său de veci este în cimitirul săracilor, fără să se știe exact unde.

BIBLIOTECA

Din anul 2007, Amsterdamul are o bibliotecă nouă așezată în imediata vecinătate a Gării principale, avantajată fiind de accesul rapid și ușor pe uscat, pe apă și pe calea ferată.

La intrare, în holul central, suntem plăcut surprinși de un concert cântat la pian, care umple sonor spațiul bibliotecii. Dealtfel, în toate bibliotecile vizitate am întâlnit pianе unde cei care doresc pot exersa *live* sau la cască închiriind contra unei sume modice un cabinet dotat cu pian. Oportunități

26 Conferințele Bibliotecii ASTRA

similare sunt și pentru persoanele care vor să studieze în intimitatea unui spațiu exclusiv, plătind pentru un cabinet individual de studiu.

Conceptul de schimbare a bibliotecii a început în anul 1976. De peste 20 de ani în fața bibliotecii se află directorul *Hans van Velzen* care ne-a explicat istoria acestei deveniri într-o expunere prin imagini în sala de conferințe de la ultimul etaj, etajul VII. „Am stabilit două coloane. Pe coloana din stânga am trecut ceea ce avem iar pe coloana din dreapta ceea ce dorim să avem”, explica distinsa noastră gazdă. Iar completările au venit după

vizitele de documentare pe care conducerea bibliotecii, împreună cu arhitecți și constructori, le-au efectuat în mari biblioteci din America și din Europa. „*Apoi am optat pentru cel mai bun arhitect din Olanda, Jo Coenen, care a mai construit alte patru biblioteci*”, adaugă cu mândrie directorul instituției. Ansamblul arhitectural are fațada imaginată sub forma unui dulap-raft de bibliotecă.

Transferul întregului patrimoniu al Bibliotecii din sediul vechi în cel nou s-a făcut în timp de o lună cu o firmă specializată și sub conducerea unei eminente cenușii, doamna *Jet de Mink*, director adjunct, care alături de directorul instituției se constituie în ceea ce ei numesc, cu înțelepciune și umor, raportându-se la vârstă, „*Noi suntem memoria bibliotecii*”.

Întreg etajul VII este alocat unui mare restaurant de unde se deschide cea mai amplă și mai frumoasă panoramă asupra orașului și a împrejurimilor. Vine lumea la restaurant, își face cumpărăturile ca într-un magazin obișnuit sau vine pur și simplu pentru panoramă. La prima vedere pare cel puțin nepotrivit accentul mare prin care un întreg nivel este destinat unui restaurant-magazin. Dar directorul ne explica substratul acestei stratageme menită să atragă publicul la bibliotecă. Ca să ajungă la restaurant, cititorii sau vizitatorii parcurg cu pasul sau pe scările rulante întreg corpul bibliotecii, ceea ce le poate stârni interesul și curiozitatea pentru o carte, pentru un eveniment cultural. E o modalitate subtilă de a atrage publicul spre bibliotecă. În aceeași logică a pragmatismului, lângă restaurant este situat și Teatrul (*Teatrul cuvântului*), cu o capacitate de 270 de locuri. O sală modernă dotată cu tot echipamentul necesar realizării unui spectacol. Aici au loc 25 de spectacole lunar, jumătate din acestea fiind organizate de bibliotecă iar cealaltă jumătate de parteneri ai Bibliotecii. După spectacol, care poate fi de poezie, de film sau muzică etc, publicul spectator poate rămâne pentru socializare la restaurantul

cu 250 de locuri. Precizăm că programul bibliotecii este 7 zile din 7, între orele 10-22. Biblioteca dispune de 1200 locuri de parcare pentru autoturisme și 2000 de locuri de parcare pentru biciclete. Construcția a durat patru ani (2004-2007) și a costat 75 milioane de euro. (Corpul nou al Bibliotecii ASTRA a costat 5 milioane de euro și a fost executat în cursul anului 2006). După inaugurare, în numai 7 luni numărul vizitatorilor a depășit un milion. Sunt între 5-7000 de vizitatori în fiecare zi, de două ori mai mulți ca în biblioteca veche, ceea ce reprezintă 2,5 milioane de vizitatori anual. Suprafața clădirii este de 27.000 mp. și este gestionată de 350 de angajați. Patrimoniul

este prezentat pe 8 km de rafturi în spațiile pentru public și alți 24 de km în depozite. Sunt 600 de calculatoare, 25 de puncte de împrumut automatizat, 1375 de locuri, 50 de locuri în sala multimedia, 11 puncte de printare și

fotocopiere, 110 calculatoare de căutare în catalogul online, 600 de calculatoare care asigură accesul la internet în mod gratuit, 6 săli de conferințe pentru 25-75 de participanți, 300 mp pentru expoziții, un microbuz special „Stop and go” care circulă pe un traseu prestabilit și aduce persoanele vârstnice sau cu dizabilități la Bibliotecă, din zece în zece minute. În Olanda toate serviciile bibliotecii sunt gratuite până la vârsta de 18 ani, conform unei politici naționale care are drept scop atragerea tinerilor la lectură. Ideea e că fiecare utilizator, vizitator să se simtă confortabil în bibliotecă. De aceea mobilierul ultramodern alternează din loc în loc cu mobilier vechi – dulapuri vechi, geamantane, mobilier stil etc. pentru aceia care au o legătură sentimentală mai pronunțată cu vechea clădire. Saltele pentru lectură unde se poate citi confortabil, fără inhibiții, ca acasă, spații create pentru lectura în grup sau pentru studiu individual, un post de radio al comunității unde totul se întâmplă *live*. La parter, ca accesul să fie ușor, este un miniteatru pentru copii „Ancrerei M.G. Schmidt Teather” (Children’s Teatre) unde au loc spectacole, spectacole –lectură, povestiri dramatizate, iar în imediata vecinătate o ludotecă – spațiu de joacă prin exerciții estetice.

Conceptul cu valoare de logo după care se conduce biblioteca este *From landing library to adventure library* (de la biblioteca de împrumut la aventura cunoașterii – n.a.). Cu alte cuvinte, există întotdeauna ceva să descoperi, să experimentezi în bibliotecă. Ușile mari și ample de la intrare, deschiderea spațiilor în interior, panorama reprezintă prin ele însele o invitație adresată comunității: „*Vino în bibliotecă și vei găsi cu siguranță ceva de făcut*”. Sau, în nota de umor fin a gazdei noastre, „*metaforic vorbind, noi oferim o lista de bucate din care fiecare își alege ceea ce dorește*”. Aceasta este biblioteca din Amsterdam cu care locuitorii se mândresc și pe care ei o prezintă și o fac cunoscută prietenilor, cunoscuților și turiștilor.

BIBLIOTECA PUBLICĂ DIN ROTTERDAM

ORAȘUL

Orasul cinstește memoria marelui umanist olandez, figură poeminentă a Renașterii, *Erasmus din Rotterdam* (1466-1536), printr-o statuie ridicată în anul 1622. Universitatea îi poartă numele. Statuia e așezată în piața din fața impunătoarei Catedrale Grote Kerk, singura clădire medievală care a supraviețuit bombardamentelor celui de al doilea război mondial, acum aflată

în proces de restaurare. Orașul s-a dezvoltat ca un important centru naval în secolul al XVII-lea, când olandezii au început să prospere ca urmare a comerțului cu Indiile de Est, avînd statut de centru comercial european. Portul,

întins pe o lungime de 37 km, a devenit unul dintre cele mai aglomerate porturi din lume, chiar dacă a fost bombardat, deopotrivă cu orașul, în anul 1940.

BIBLIOTECA

Foarte aproape e noua bibliotecă publică. Privită de la distanță seamănă, prin tubulaturile exterioare, cu arhitectura atât de particulară a Centrului Cultural Pompidou din Paris.

Arhitectul *Van den Broek* a imaginat această clădire ca o structură în trepte desfașurată pe o suprafață de 24.000 mp, organizată pe 6 niveluri deservite de lifturi și scări rulante. Biblioteca mai are în structura sa 25 de filiale și 2 bibliobuze. Filialele se bucură de un mare sprijin, ele fiind foarte importante pentru că lucrează în comunități mici și își pot structura și adapta programele la specificul comunității pe care o deservește. Este una dintre cele mai importante instituții publice din oraș, drept dovadă stau cele peste 4 milioane de vizite înregistrate anual, ceea ce o situează pe locul doi în topul obiectivelor turistice după Portul Rotterdam.

Descoperirea acestei biblioteci ne-a revenit ca temă de seminar participanților la vizita de documentare, fiecare dintre noi având obligația să sistematizeze ceea ce a descoperit, ceea ce l-a impresionat, să analizeze conceptul, logica și funcționalitatea întregului ansamblu, cât de ușor te descurci singur, fără ghid etc. Interesant și profitabil acest exercițiu care după 4-5 ore s-a transformat într-o adevărată dezbateră.

Construită în anul 1983, biblioteca – așa cum se întâmplă în Olanda – a trecut printr-un proces de înnoire în anul 2004, înnoire ce a avut în vedere autonomia și confortul publicului, multifuncționalitatea spațiului și valorizarea funcției sociale a bibliotecii, atribute realizate printr-un design interior complet diferit, cu accent mai mare pus pe mărirea spațiului pentru public, mobilier mai atractiv, un sistem de iluminat care să te trimită la vechile abajururi ale lămpilor de acasă.

Funcțiile sunt comune tuturor bibliotecilor: Biblioteca – centru de informare, Biblioteca – centru de educație, Biblioteca – centru cultural, Biblioteca - loc de întâlnire, toate aceste având menirea să întărească sentimentul confortabil că biblioteca este cea de a doua reședință permanentă a locuitorilor Rotterdamului.

De la intrare, printr-o mare ușă rotativă, se intră într-un spațiu amplu - holul bibliotecii - care cuprinde un restaurant-cafenea, o tablă imensă de șah înconjurată de bănci, o casă de vânzare de bilete pentru spectacolele din oraș, rafturi-panouri cu noutățile editoriale și evenimentele culturale din oraș, materiale publicitare, cărți scoase din gestiune pentru vânzare (1 euro fiecare document), bancomate pentru returnarea documentelor, 5 stații automatizate pentru împrumutul de documente, spații pentru expoziții, spații pentru servicii diverse în folosul comunității. Alături, cu acces din hol, este și Teatrul cu 250 de locuri.

Iată, prezentată sintetic, biblioteca: *frecvența*: 105.000 utilizatori înscriși (un sfert din populația orașului). Potrivit datelor statistice, 44 la sută dintre locuitori frecventează biblioteca fără a avea permis; 3.500.00 tranzacții de împrumut anual; 2.800.000 de vizite anuale la sediul central; *colecții*: 1.000.000 de cărți, 100 titluri de ziare, 1500 titluri de reviste, 50.000 de partituri, 300.000 discuri, CD-uri, DVD-uri muzicale, ceea ce face din Biblioteca publică din Rotterdam una dintre cele mai importante arhive sonore din Europa și cea mai mare colecție de muzică din Olanda.

Colecția Erasmus este una dintre cele mai mari din lume. Ea nu include numai lucrările marelui umanist și traduceri sale din scriitorii antici greci și latini, ci și o mare parte din literatura de specialitate despre Erasmus. 30 la sută din lucrările colecției datează din timpul vieții lui Erasmus și 90 la sută dintre acestea sunt ediții princeps. Pe lângă aceste resurse unice, Biblioteca mai deține o mare colecție de cărți publicate înainte de anul 1800, care chiar dacă nu sunt legate direct de Erasmus reprezintă o sursă valoroasă pentru cercetare și studiu. Aceste colecții speciale formează împreună o componentă esențială a patrimoniului Olandei.

Programul bibliotecii este 7 zile din 7, iar în lunile iulie și august programul de duminică este asigurat de o bibliotecă de plajă.

Biblioteca este finanțată în proporție de 90 la sută de municipalitate, restul de 10 la sută fiind acoperit din taxele pe care biblioteca le percepe pentru anumite servicii. Pentru copii și tineri până la 17 ani accesul este gratuit. Pentru persoanele cu vârste cuprinse între 18 și 64 ani taxa este de 28 euro iar pentru cele peste 65 de ani - 23 euro pe an. Biblioteca are 380 de angajați, din care 150 lucrează cu jumătate de normă.

Fiecare etaj beneficiază, în spațiul central, de un punct de informare marcat de un totem care poartă logo-ul „I”. Aici un bibliotecar, care are inscripționat pe tricou numele bibliotecii, stă la dispoziția publicului pentru a răspunde solicitărilor.

Accesat de peste 2700 de persoane săptămânal, site-ul *Cultuurzone Rotterdam* a fost deschis în luna octombrie 1998, fiind rezultatul unui proces ce a inclus mai multe instituții culturale din Rotterdam cu scopul de a face publică prin internet agenda evenimentelor culturale și artistice ale orașului. Bazându-se pe funcția sa de sursă de informații publice, Biblioteca a elaborat un alt proiect care vizează serviciile municipale IRIS (Intranet in Rotterdam

Inhoud Struktur) prin care asigură cea mai lagă difuzare a informațiilor pentru funcționarii comunali din oraș.

În plan cultural, Biblioteca reprezintă principalul centru de interes al orașului, fie că e vorba de prezența sa în Festivalul din Rotterdam, de Săptămâna Națională a Cărții, de întâlnirile literare (*Mic dejun in jurul unui scriitor de faimă*), *Lezerfest*-ul prin care biblioteca își celebrează cititorii în fiecare an, festivitate care atrage peste 3000 de vizitatori pentru a se întâlni cu scriitori celebri, a participa la concerte, spectacole, ca să danseze și să socializeze la restaurant și cafenea, să ia contact direct cu producția editorială recentă.

În conformitate cu legea potrivit căreia învățarea limbii și culturii olandeze este obligatorie pentru toți rezidenții străini, Biblioteca devine partener instituțional al primăriei în acest proces. De asemenea, biblioteca este și un centru pentru autoinstruire în limbi străine cu ajutorul softurilor educaționale și a celor 60 de calculatoare cu acces WIFI, cu un spațiu de lucru de 180 de locuri și un e-centru cu 45 de locuri. Aici utilizatorii învață să folosească internetul, serviciile de e-mail, utilizarea bazelor de date specializate, pregătirea examenelor de licență, redactarea CV-urilor, descărcarea, imprimarea de documente etc.

Gândită ca un spațiu și într-un concept deschis, Biblioteca publică din Rotterdam se definește printr-un grad înalt de adaptabilitate la nevoile mereu noi ale comunității.

BIBLIOTECA PUBLICĂ DIN DELFT

ORAȘUL

Atestat documentar din anul 1075, Delftul este un oraș liniștit care pare să fie situat la jumătatea drumului ce desparte viața tihnită de la țară de cea vibrantă a metropolelor. E un oraș căutat mai ales pentru retragerea la pensie, după o viață de muncă. Având o populație de aproximativ 90.000 de locuitori, orașul are o Universitate Tehnică iar prin studenții săi dă un aer tineresc localității în timpul anului universitar. Este orașul pictorului *Vermeer* (sec. XVII) al cărui tablou celebru „*Vedere din Delft*” mai poate fi ghicit ușor în atmosfera orașului.

E situat în apropierea orașului Leiden, cu Universitatea cea mai veche și mai renumită din Olanda (1575), fondată de Wilhelm de Orania în semn de recunoștință pentru rezistența eroică a orașului în fața spaniolilor. În ciuda

foametei și a bolilor, locuitorii orașului au rezistat 131 de zile asediului, ca în cele din urmă să fie eliberați prin măsuri drastice, digurile mării fiind sparte pentru a provoca inundarea unei zone întinse din sudul orașului. Dar este și orașului lui Rembrandt, cel mai mare pictor al secolului de aur (XVII), cu faimoasa și valoroasa sa lucrare „*Rondul de noapte*” expusă la Galeria de Onoare a Muzeului Regal – Rijksmuseum din Amsterdam. Celebritatea sa postumă încearcă parcă să treacă în clar-obscur destinul său final, acela de a fi fost înmormântat în cimitirul cerșetorilor din Amsterdam, fără să se știe exact locul.

Oraș de țesători și berari în Evul Mediu, Delftul dezvoltă în secolul al XVI-lea celebrele manufacturi de faianță ce produceau vestita Ceramică de Delft realizată într-un registru cromatic redus la o singura culoarea - albastru pe fond alb -, care prin finețea execuției, eleganța și cursivitatea liniei o situează și astăzi în fruntea preferințelor pentru turiști. Multe muzee din Olanda dețin colecții importante din această ceramică. Chiar dacă astăzi producția se află la concurență cu ceramica chinezească, peste tot, în vitrine, în magazine, pe tarabe o întâlnești sub formă de suveniruri dar și de piese foarte scumpe.

Ține de psihologia practică a acestui popor de a transforma un lucru, chiar de import, într-o emblemă națională. Așa s-a întâmplat și cu ceramica de Delft. În secolul al XVI-lea un italian se stabilește în Antwerp, în Țările de

Jos, și produce ceramică de bucătărie și șemineuri care protejau locuințele împotriva umezelii și a mizeriei. Scenele, în general, reprezentau episoade biblice și aspecte din viața olandeză. Aici se află punctul de plecare a ceramicii de Delft.

Piața centrală a orașului e dominată de impunătoarea catedrală în stil gotic Nieuwe Kerk (sec. XIV) în fața căreia se află statuia monumentală a eruditului Hugo Grotius, juristul care a pus bazele și a sistematizat dreptul internațional. Autor al celebrei lucrări *De iure belli et pacis* (*De iure belli ac pacis*) (*Despre dreptul războiului și al păcii*) și a numeroase traduceri din lirica greacă și latină, unul din principalii reprezentanți ai teoriei dreptului natural (*Marea liberă*), autor al discursurilor ecleziastice în care susține superioritatea religiei creștine (*Despre adevărul religiei creștine*). Față în față cu catedrala, la fel de impunătoare este clădirea Primăriei (Stadhuis), decorată cu capete de lei feroce, o trăsătură definitivă a clădirilor din perioada timpurie a Republicii Olandeze. În fiecare zi de joi, producătorii își expun spre vânzare produsele lor în această piață.

BIBLIOTECA

Foarte aproape de Piața centrală se află Biblioteca publică, o construcție amenajată într-un fost supermarket, instituție inaugurată în anul 2006 și care la scurtă vreme de la inaugurare a obținut titlul de „*cea mai bună bibliotecă publică la nivel global*”, titlu de mândrie înscris și pe pardoseala din holul central. Noua bibliotecă a schimbat mult viața comunității, devenind locul public ideal pentru lectură, pentru studiu, pentru diferite evenimente pe care biblioteca le organizează și le găzduiește, pentru expoziții, pentru o cafea,

pentru muzică, pentru plăcerea dialogului și a lecturii. Gazda noastră, bibliotecarul Mark Borneman, absolvent de conservator, muzician, cu studii de comunicare și marketing, ne prezintă, cu un farmec personal deosebit, programele și proiectele pe care le dezvoltă biblioteca și cele trei filiale ale ei, care au drept scop să aducă cât mai multă lume la biblioteca. Politica celor 90 de angajați ai Bibliotecii, din care doar 43 sunt cu normă întreagă, din perspectiva utilizatorilor e simplă : „Să-i reții pe cei care îi ai și să-i aduci pe cei care nu au fost încă în bibliotecă. Cititorii, utilizatorii și vizitatorii bibliotecii reprezintă pentru noi adevăratul tezaur”. Și tot așa, din perspectiva căutării noului, filosofia lor e la fel de simplă:” *Încercăm zece lucruri noi. Dacă din acestea opt vor cădea, vor rămâne două perle. Iar acesta este câștigul. Totul înseamnă să îndrăznim, să ne reinnoim permanent*”.

Programul bibliotecii este zilnic între orele 8-18. De la ora 20 biblioteca se redeschide pentru părinți și copii care petrec împreună două-trei ore.” *Noi nu avem nici o regulă în biblioteca noastră. Singura regulă este alarma RFID când cineva iese cu o carte neînregistrată. Ceea ce nu se întâmplă pentru că avem un public educat în care avem foarte mare încredere. Oamenii vin aici ca să se simtă bine, iar rostul nostru, al bibliotecarilor este să le asigurăm condițiile și confortul necesar”,* adaugă gazda noastră.

**BIBLIOTECA NAȚIONALĂ (REGALĂ) DIN HAGA.
KONINKLIJE BIBLIOTHEEK**

Biblioteca Regală a Olandei a fost fondată în anul 1798. Din 1993 devine instituție guvernamentală autonomă finanțată de Ministerul Educației, Culturii și Științei. Deține un patrimoniu ordonat pe 110 km de rafturi: cărți, ziare, reviste, peste 6 milioane de articole, 1 milion de pagini de ziare olandeze istorice online și peste 3,3 milioane de titluri.

Clădirea este situată în imediata vecinătate a Gării centrale într-un complex aglomerat de clădiri înalte, ceea ce îi îngreunează definierea din punct

de vedere arhitectural. De zece ani se lucrează la acest ansamblu care cuprinde următoarele instituții: Biblioteca Națională, Muzeul Național de Istorie, Muzeul Literaturii Olandeze, Biblioteca Digitală „Europeana”, Federația Internațională a Asociațiilor Bibliotecarilor (IFLA), Institutul Național de Muzică, Muzeul Cărții pentru Copii, Institutul Național de Igienă, Arhivele Naționale ale Olandei, Sediul Consorțiului CZU (Universal Classification Consortium) care are ca membri executivi instituții de standardizare din Marea Britanie, Franța, Spania și Rusia, Muzeul Național de Științe al Olandei, Institutul Olandez pentru Imagine și Sunet. Suprafața spațiilor pentru public și depozite ale Bibliotecii este de 85.000 mp, de trei ori mai mare decât spațiul pe care îl va avea noua clădire a Bibliotecii Naționale a României.

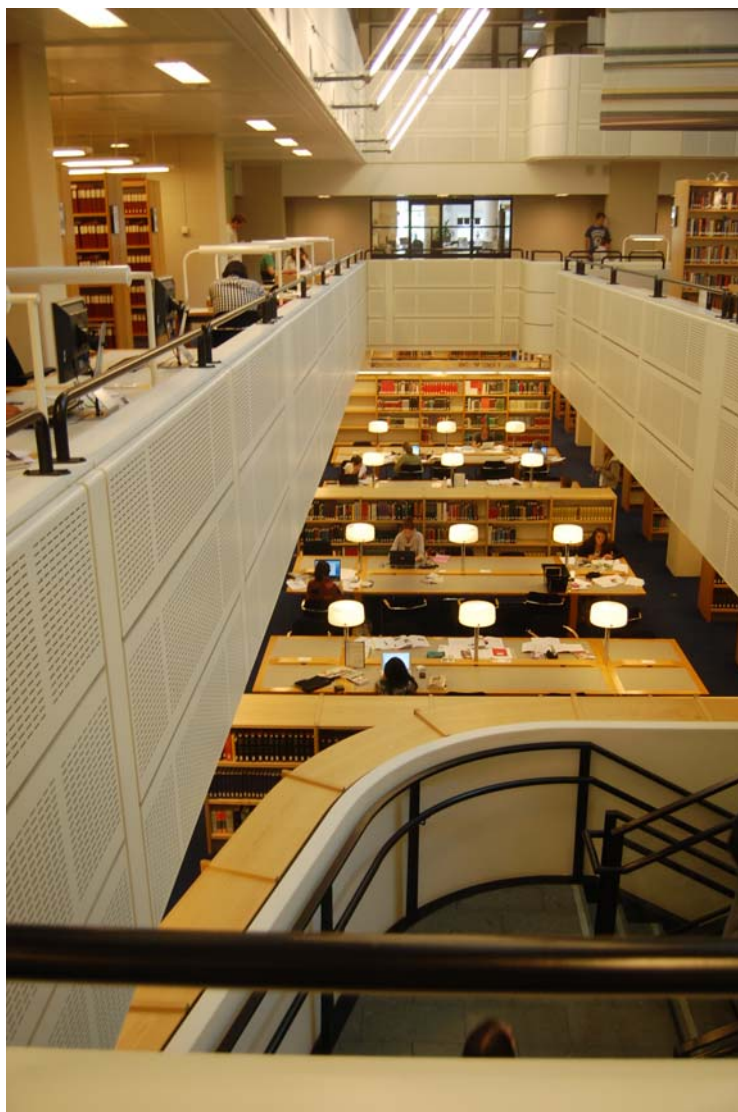
Cuvintele cheie în misiunea bibliotecii sunt *”toată lumea”* și *„acces”*, iar logo-ul e redus la două concepte *”reinventez și remodelez”*.

Prioritățile strategice după care se guvernează biblioteca sunt: 1. Acces liber la toate informațiile în și despre Țările de Jos, 2. Îmbunătățirea infrastructurii naționale de informații, 3. Asigurarea și garantarea stocării pe termen lung a informației digitale, 4. Consolidarea și dezvoltarea colecțiilor proprii, 5. Dezvoltarea bibliotecii ca o instituție angajantă și atractivă.

Biblioteca beneficiază de sprijinul Asociației „Prietenii bibliotecii”, fondată în anul 1933, care are menirea să susțină financiar achiziționarea de valori proeminente ale patrimoniului cultural olandez. Astfel, în anul 2009 „Prietenii Bibliotecii” au contribuit la achiziționarea unui incunabul, „*Istoria marelui rege Alexandru*”, tipărit la Delft (1450-1500). Personalul permanent angajat al Bibliotecii este de 276, iar gradul de satisfacere a utilizatorilor, pe o scală de la 1 la 10, e situat aproape constant la cifra 8.

Declarația de misiune a Bibliotecii funcționează ca o busolă pentru toate deciziile și acțiunile de comunicare: *Deschide o lume a cunoașterii; Oferă acces la cunoaștere și cultură; Prezintă cultura Țărilor de Jos pentru toată lumea; Adoptă o atitudine anticipativă și oferă servicii axate pe orientarea utilizatorilor.*

*

* *

În eseu „*Biblioteca publică și misiunea ei*”, André Maurois definea cartea drept un mijloc de depășire: „*Nici un om nu are suficiente experiențe personale pentru a se înțelege bine cu alții, nici pentru a se înțelege bine cu el însuși*”. Din această nevoie a cunoașterii derivă, credem, și conceptul de *biblioteca ideală* pe care omenirea întreagă ar trebui să și-l asume: „*Biblioteca să se apropie sau să meargă paralel cu propriul nostru ideal aflat în mișcare progresivă*”.

Suntem la sfârșitul acestei călătorii prin bibliotecile publice din Olanda. O călătorie plină de învățăminte, inspiratoare de idei și modele. Ceea ce le unește pe toate aceste biblioteci este misiunea lor axată pe un principiu național: *Să facem o comunitate mai bună*. Iar o comunitate mai bună înseamnă, prin însumare, o țară mai bună și, de ce nu, o lume mai bună care ne ajută să ne definim ca ființe purtătoare de răspundere pentru destinul omenirii.

Bibliografie selectivă:

xxx *Amsterdam, ghid de buzunar*, Editura Aqvila, Oradea, 2008;

xxx *Ghid complet Olanda*, Editura Aqvila, Oradea, 2008;

Fred Feddes, Victor Freiser. Olaf Koekebakker, Ed Melet, Peter Noordanus, Stahuis –Bibliotheek, *The City Hall Library Complex* by Richard Meier in The Hague, Nai Publishers, Rotterdam, Gemeente Den Haag, 1997;

Bibliomagazin, Buletin informativ al ANBPR, anul II, nr. 2 (3), iunie 2010;

Dicționar enciclopedic, Editura Cartier, 2003.